

EIROPAS TERITORIĀLĀS SADARBĪBAS GRUPAS (ETSG)

Eiropas teritoriālās sadarbības grupas (ETSG) tika izveidotas, lai veicinātu dalībvalstu un to reģionālo un vietējo iestāžu pārrobežu, transnacionālo un starpreģionālo sadarbību. ETSG dod iespēju minētajiem partneriem īstenot kopīgus projektus, dalīties pieredzē un uzlabot teritoriālās plānošanas koordināciju.

JURIDISKAIS PAMATS

Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Regula (EK) Nr. 1082/2006 par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG).

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regula (ES) Nr. 1302/2013, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1082/2006 par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) attiecībā uz šādu grupu izveides un darbības precizēšanu, vienkāršošanu un uzlabošanu.

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

ETSG mērķis ir atvieglot un veicināt teritoriālo sadarbību, jo īpaši starp tās dalībniekiem, tostarp attiecībā uz vienu vai vairākiem pārrobežu, transnacionālās un starpreģionālās sadarbības virzieniem, nolūkā stiprināt ES ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju.

Kopumā ETSG uzdevumi ir saskaņoti ar iepriekš izklāstītajiem mērķiem. Uzdevumi var ietvert dalībnieku teritoriālās sadarbības konkrētus pasākumus ar Savienības finansiālu atbalstu vai bez tā. ETSG var tikt uzticēts uzdevums īstenot Eiropas Savienības līdzfinansētas programmas, izmantojot Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un/vai Kohēzijas fondu, vai citus pārrobežu sadarbības projektus ar ES finansējumu vai bez tā. Šādu darbību piemēri ir pārrobežu transporta infrastruktūra vai slimnīcas, pārrobežu attīstības projektu īstenošana vai pārvaldība, pieredzes un labas prakses apmaiņa.

STRUKTŪRA

ETSG var izveidot partneri no vismaz divām dalībvalstīm (vai no vienas dalībvalsts un vienas vai vairākām trešām valstīm), ja tie ir no vienas vai vairākām šādām kategorijām:

- dalībvalstis vai valsts līmeņa iestādes;
- reģionālās iestādes;
- vietējās iestādes;

- publiski uzņēmumi vai publisko tiesību subjekti;
- uzņēmumi, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi;
- valsts, reģionālās vai vietējās iestādes vai trešo valstu iestādes vai uzņēmumi (ievērojot īpašus nosacījumus);
- tādu struktūru apvienības, kuras pieder vienai vai vairākām minētajām kategorijām.

ETSG ir juridiska persona, un to regulē dalībnieku vienprātīgi noslēgta konvencija. ETSG rīkojas savu dalībnieku vārdā, kuri pieņem statūtus, izmantojot īpašas konvencijas ar ETSG organizācijas un darbību aprakstu. Minimālā prasība paredz, ka ETSG ir jābūt divām šādām struktūrām – asamblejai, kas sastāv no tās dalībnieku pārstāvjiem, un direktoram, kas pārstāv ETSG un rīkojas tās vārdā.

Turklāt ETSG pilnvaras nedrīkst pārsniegt tās dalībnieku attiecīgās pilnvaras. Publisko iestāžu pilnvaras, piemēram, politikas noteikšanu un regulatīvās pilnvaras, nedrīkst uzticēt ETSG.

Pilnsapulce apstiprina ETSG gada budžeta tāmi un iesniedz attiecīgo gada pārskatu, kuru apstiprina neatkarīgi eksperti. Parādu gadījumā dalībnieki ir finansiāli atbildīgi proporcionāli savam devumam budžetā.

SASNIEGUMI

ETSG reģistru pārvalda Reģionu komiteja. Līdz šim ir izveidotas 68 ETSG.

Pastāv viena ETSG, kuras dalībniekiem nav kopējas ģeogrāfiskās robežas, – tas ir Eiropas Pilsētvides zināšanu tīkls. ETSG ir platforma pieredzes un domu apmaiņai pilsētvides attīstības jomā.

Komisija 2018. gada aprīļa ziņojumā par Regulas (EK) Nr. 1082/2006 (ETSG regula) piemērošanu apliecināja šā instrumenta Eiropas pievienoto vērtību – sadarbība starp ETSG dalībniekiem no dažādām dalībvalstīm un trešām valstīm veicina lēmumu pieņemšanu un sekmē mērķu un stratēģiju kopīgu izstrādi pāri valstu robežām. ETSG un to dalībnieku skaits pastāvīgi pieaug visā ES, un to izmantošanas veidi kļūst arvien dažādāki. ETSG regula 2013. gadā tika izmainīta, un tā rezultātā ETSG tagad ir iesaistītas dažādās Eiropas teritoriālās sadarbības (*INTERREG*) programmās un projektos un citu kohēzijas politikas programmu īstenošanā, piemēram, lauku attīstības jomā.

EIROPAS PARLAMENTA LOMA

ETSG regulai piemēro parasto likumdošanas procedūru, līdz ar to Parlaments un Padome šajā gadījumā ir līdztiesīgi likumdevēji. Regulā ir ņemtas vērā Parlamenta prasības skaidri definēt teritoriālo sadarbību, precizēt dalībvalstu finansiālo atbildību, kā arī jurisdikciju un noteikumus par ETSG statūtu publicēšanu un/vai reģistrēšanu. Turklāt Padome piekrita Parlamenta ierosinājumam piemērot ETSG tās dalībvalsts tiesību aktus, kurā ir reģistrēta ETSG juridiskā adrese.

ETSG regula 2013. gada beigās tika grozīta. Šī grozījuma mērķis bija padarīt esošos noteikumus skaidrākus un vienkāršot ETSG izveidi un darbību, kā arī padarīt skaidrāku trešo valstu iesaisti. Pārskatīto ETSG regulu piemēro no 2014. gada 22. jūnija.

Lai atvieglotu šī instrumenta izmantošanu, Parlaments ir uzsvēris saikņu veidošanu ar ETSG dažādos politikas instrumentos, piemēram, kohēzijas politikā. Parlamentam ir arī izdevies nodrošināt, ka saskaņā ar tiesisko regulējumu 2014.–2020. gada plānošanas periodā ETSG pārstāvji var piedalīties programmu uzraudzības komitejās.

Neraugoties uz pozitīvām pārmaiņām šo instrumentu izmantošanā, Parlaments uzskata, ka ir iespējami uzlabojumi – 2018. gada 11. septembra rezolūcijā par izaugsmes un kohēzijas stimulēšanu ES pierobežas reģionos^[1] Parlaments pauda nožēlu par to, ka ETSG potenciāls netiek pilnībā izmantots. Daļēji tas varētu būt saistīts ar reģionālo un vietējo iestāžu iebildumiem un daļēji ar bailēm nodot kompetences un ar informētības trūkumu par savām attiecīgajām kompetencēm. Turklāt Parlaments aicina Komisiju ierosināt pasākumus ar mērķi pārvarēt šķēršļus ETSG instrumenta efektīvai piemērošanai.

Diána Haase
05/2019

[1]Pieņemtie teksti, [P8_TA\(2018\)0327](#).

